

Osnovni podatki o uporabi orodja OPSA

Orodje za obvladovanje psihosocialnih tveganj in absentizma (orodje OPSA) meri psihosocialne obremenitve zaposlenih na 17 različnih področjih ter na podlagi analize omogoča oblikovanje **specifičnih in usmerjenih ukrepov za obvladovanje psihosocialnih tveganj glede na izmerjeno stanje**.

Orodje OPSA vključuje **samoocenjevalni** vprašalnik, katerega izpolnjevanje traja približno **15-20 minut**. Z analizo podatkov je mogoče pridobiti **natančen vpogled v izvore, obseg in intenziteto psihosocialnih tveganj**, hkrati pa je na podlagi orodja mogoče izdelati tudi **nabor ukrepov in z njimi povezanih dejavnosti**, kot jih narekujejo sodobne smernice na področju obvladovanja psihosocialnih tveganj. S pomočjo orodja je prav tako mogoče izdelati profil tveganj za **razvoj poklicnega stresa, odsotnosti z dela** (absentizma), **zmanjšane učinkovitosti in storilnosti** na delovnem mestu (prezentizma), **odhajanja iz delovne organizacije** (fluktuacija) ter **izpostavljenosti nasilju** na delovnem mestu. Orodje omogoča tudi analizo splošnih **sociodemografskih in zdravstvenih podatkov** zaposlenih ter poda oceno zaposlenih o **skrbi njihovega delodajalca za zdravje zaposlenih**.

Orodje OPSA lahko uporabijo:

- **delodajalci** oziroma tisti, ki so v določeni delovni organizaciji **skrbijo za področje spremljanja varnosti in zdravja** pri delu,
- **zainteresirani posamezniki**, ki jih zanima lastna ocena obremenitev na delovnem mestu ter z njimi povezanih potencialnih posledic,
- **raziskovalci in strokovnjaki**, ki se ukvarjajo s problematiko psihosocialnih tveganj na delovnem mestu in z njimi povezanimi pojavi.

Orodje OPSA je sestavljeno iz treh delov oziroma datotek, in sicer vsebuje:

- **priročnik** za uporabo orodja OPSA v formatu pdf,
- **vprašalnik OPSA**, ki je namenjen tiskanju in ročnemu izpolnjevanju in je nadalje sestavljen in splošnega dela (sociodemografski in zdravstveni podatki zaposlenih) ter ožjega dela (lestvica za vrednotenje psihosocialnih obremenitev zaposlenih),
- **excelovo datoteko za vnašanje in vrednotenje** podatkov iz vprašalnika OPSA.

Orodje OPSA omogoča vnos podatkov in njihovo analizo **zgolj za eno poklicno skupino**. Če želite podrobno primerjavo med več skupinami, vam pri tem lahko pomaga raziskovalna skupina Družbenomedicinskega inštituta ZRC SAZU. V tem primeru nam lahko pišete na elektronski naslov: lilijana.sprah@zrc-sazu.si ali nas pokličete na telefonsko številko: +386 1 470 64 39.

Orodje OPSA je prosto dostopno orodje, ki ga je zasnovala raziskovalna skupina Družbenomedicinskega inštituta ZRC SAZU. Pri njegovi uporabi in pri javnih predstavitev rezultatov, pridobljenih z orodjem OPSA, **navajajte naslednji vir**: *Lilijana Šprah in Barbara Dolenc: Orodje za obvladovanje psihosocialnih tveganj in absentizma (orodje OPSA), Družbenomedicinski inštitut ZRC SAZU, oktober 2014.*

Za vsakršne spremembe in prilagoditve orodja ter za njegovo uporabo kot spletne aplikacije je treba **pridobiti dovoljenje avtoric**.